

OMYLNIE (47) *av*

o oraz e jasne.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Obłudnie, fałszywie, kłamliwie, oszukańczo; falso Mącz, Modrz; fallaciter Mącz (18)* : I wtym fie telz okázue twoy fáłz/ y nietzytanie/ y nieumieiętność piłmá Świętego/ iżeś ty śmiał nápić omylnie/ iákoby Moizesz w drodze będąc/ zonę swoię własná do domu wrocil y opuścił *KrowObr* 224; *Leop Dan* 14/11; Fał[iz]iwe/ Omylnie/ Pochybnie. *Mącz* 117a, 117a, 404d; Cudze przypadki łacno nam ofądzić/ Gdy ná swe przydzie/ thu musimy zbładzić. Wíztyki szácowác kázdy fie pokuśi/ A sam omylnie miłowác fie musi. *RejZwierc* 219v; *ModrzBaz* 107; Haeretykowie tego mieyśca przeciw Kátholikom omylnie náciągáią/ mowiac że my Páná Chrístuśá vkázuiemy w zámknieniu/ w Ciborium/ w ś. Sákrámenćie *WujNT* 174.

W charakterystycznych połączeniach: omylnie naciągnąć, napisać, powiedać na kogo, wykręcać.

W porównaniu (1): bo fie nie stára [fortuna] ni ocz więcej/ iedno áby nas tylko omylnie pśtryłá iáko prosićá *RejZwierc* 178v.

Zwrot: »omylnie zwodzić, zwiedziony« (1:1): A nie stoycie s tymi ludźmi zyemfkiami á z dopuśzczenia páńkiego omylnie zwiedzyonemi/ ále stoycie mocno w wyerze á w stáłości swoiey przy onym nieomylnym á nie docześnym Pánu swoim *RejAp* 115; Iáko czárt omylnie obyethnicámi zwodzi wierne Páńkie. *RejPos* 239v *marg.*

Szereg: »omylnie i fałszywie« (1): A tho co mowia/ iz zá czáfu Heliaśá kościoł Boży táiemny był: [...] omylnie y fałszywie wykręcaią [prawdę]. *SkarJedn* 14.

»omylnie ani (a) obłudnie« [szyk 1:1] (2): czemuż fie dziś [...] nie lękamy/ [...] ktorzy fie tak y s Pánem swoim y z bliźnimi swoiemi omylnie á obłudnie záchowywamy. *RejPos* 251; A tak gdy poznał szczyrą chuc á wierną zyczliwość przyaciela [...] o starayze fie też o to pilno áby on też nie mnieyśz/ owśzem kedy mu to okázac mozesz/ y wietśz takze znał chuc y przychylność po tobie/ á nie omylnie áni obłudnie. *RejZwierc* 92v.

»omylnie i zdradliwie« (1): Nowowiernicy [...] áni łamego słowá Pokuty ścierpieć nie mogąc/ miałto pokuty vpamiętanie/ ábo pokáianie (*pro paenitentia resipiscentiam*) omylnie y zdradliwie podmietuią *WujNT* 11.

W przen (3) : Tak fie omylnie z námi świát obchodzi/ Ná każdego tak by kot ná myśz godzi. *RejZwierc* 229v.

W połączeniu szeregowym (1): iz kłamliwie/ pochlebnie/ á omylnie szczypiesz wierne Páńkie/ á radbyś ie/ iáko Saulowi w ręce/ przywiódł ná kázde zátrácenie ich. *RejPos* 266v.

Szereg: »kłamliwie a omylnie« (1): O wśzechmogący náłz miły Pánie/ [...] gdyż nam tho iáwnie á iáwnie opowiedaśz/ iz kłamliwie á omylnie będzie powstawał świát przeciwko tobie *RejPos* 266v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

2. *Błędnie, niewłaściwie; źle, niesłusznie (22)* : Syłać Doctorowie błądzá A omylnie wlytko łądzá. *RejKup* h7; Sumnienie mu twirdzi y wywodzi iz go Pleban omylnie [!] vczy. *RejKup* n3; Albo dymu nyeznyąc/ á widząc kurzawę z prochu/ álbo páre z mokrádlni/ mnimałby/ ále omylne/ iz tám ogyeń. *KromRozm III* B8; *RejWiz* 189v; A tak omylnieć go zowie tá száráncza iego náświęty/ [...] tu

inaczej go Duch święty przeżywa/ [...] gdzie go zowie synem zadrženia *RejAp* 80v, F2v, Ffv; *RejPos* 251; Omylnemu omylnie się dzieje. *RejZwierc* 84 marg [*idem* Bbb]; A tak patrząc jako to omylnikom omylnie rzeczy tedy też omylnie wychodzą/ a prawdą święta zawsze jako słońce oświecić się musi/ a błąk iey nigdy wstać nie może. *RejZwierc* 84, Bbb; a nazwy Polacy zdawną te⁸⁰ słowa Medium za dimidium używają/ ale bardzo omylnie. Bo medium a dimidium różne mają znaczenia. Bo medium znaczy pośrodek/ zaś dimidium połowicę. *BudBib* b2v; A tak jeśli chcesz wiedzieć prawdę wejrzyj do drugich Ewangelistów/ wyrzyj z dzisiejsze księgi omylnie to miejcie mają. *BudNT* c7v, O2, S2v marg; Iż Zborow więcej okrom śladami być niema/ Ruścy Duchowni omylnie mówią. *SkarJedn* [d10]; A gdzie potym napisał sequenti autem anno, który się tam 1309 omylnie rozumie/ bo ma być według porządku Historii/ y w wszystkich Kronik Pruskich Mistrzów 1329 *StryjKron* 380; Mam za to/ żeś się radował omylnie. *KochSz* C3v.

W charakterystycznych połączeniach: omylnie się cieszyć, dżać się (2), [co] mieć, mnić, mówić, opiekować się (2), radować się, rozumieć, sądzić, uczyć; omylnie powiedziany.

W przeciwstawieniu: »prawdziwie ... omylnie« (1): a przypatrz się pilnie/ Jeśli prawdziwie/ czy mówią omylnie/ Ze białogłowy na to się ćwiczyle/ Aby nas za nos proftaki wodzily. KochFr 46.

Szeregi: »fałszywie a omylnie« (1): Tu rozumie ty wszystkie/ ktorzy dziś mamy sobie przywłaszczają własny tytuł a imię kościoła świętego/ ale fałszywie a omylnie się tym chlubią. LubPs A4.

»złe a omylnie« (1): a bezpiecznie mogą każdemu tam złe a omylnie wchodzącemu rzec: Przyjacielu wróć się/ oto widzisz iż nie masz wbiory [...] świadziebnego RejAp 184.

W przen (1) : Bo ya yćzie tobie powiem Złe sąfuyez swoym zdrowim I Duffij pewnie do nieba Stwym Liekarstwem yćz nietrzeba Co ya ym omiśnie poył A prawies ycm [!] mył roldwoyl. RejKup q3v.

3. Obłądliwie (3) : O nędzna obłądności/ o nadziejo lżywa/ [...] Widzę jako się wszyscy omylnie mierzają/ A na cieniuczkiej nici sprawy swe wieszają. *RejWiz* 83; *RejZwierc* 138; A jeśliże się też omylnie wnoś myśl a sumnienie twoje za marnym światem/ za nadzieją/ y za wymyśly ie⁸⁰/ iuz pewnie wiedz iż ten Pan przyzedł na wpadek a na lkazenie twoje. *RejPos* 30v.

4. Omyłkowo, przez pomyłkę, nieświadomie (4) : a ty złożył onę krzywdę s sercá swego/ a weźmiesz zalię w miłość swą krześcianańską onego omylnie przestępnego braciłzka swiego *RejPos* 120; Napilnieysze staryne Pańskie o zbawieniu naszym a iżbychmy omylnie nie wnieśli się od niego. *RejPos* 187 marg; *GrabowSet* R3v.

Zwrot: »omylnie się obłądzić« (1): (marg)Strážna rzecz wstąpić na lewo albo na prawo. (–) A do tego żywota wiecznego jeśli kto tą prawdą a tą drogą nie puści się którą on nam wkazać raczył/ pewnie się każdy bardzo omylnie obłądzić musi. RejZwierc 137v.

Synonimy: 1. fałszywie, pochybnie, zdradnie; 2. błędnie, niesłusznie; 3. obłądliwie.

Cf NIEOMYLNIE